

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Aan
de voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Contactpersoon	Doorkiesnummer
-	-
Datum	Bijlage(n)
	-
Ons kenmerk	Uw kenmerk
VenW/DGW 2008/1072	-
Onderwerp	
Internetstemmen bij de waterschapsverkiezingen	

Geachte voorzitter,

Bij de modernisering van de Waterschapswet is onder andere het verkiezingsproces aangepast. Deze aanpassing was vooral gericht op het vergroten van de opkomst bij de verkiezingen, teneinde de democratische legitimatie van het waterschapsbestuur te versterken. Zo zal bij de komende verkiezingen voor het eerst worden gewerkt met een lijstenstelsel en zullen de verkiezingen bij alle waterschappen in dezelfde periode (13 – 25 november 2008) plaatsvinden. In de Waterschapswet is daarnaast de mogelijkheid opgenomen voor de waterschappen om het stemmen per internet aan te bieden. De waterschappen verwachten hiermee de drempel voor kiezers te verlagen en de opkomst te vergroten. De waterschappen hebben mij dan ook gevraagd om deze mogelijkheid.

Bij het aanbieden van internetstemmen speelt op hoofdlijnen de afweging tussen enerzijds de wens om de opkomst bij de verkiezingen te verhogen en anderzijds de noodzaak om dit te doen met een voldoende betrouwbaar en veilig systeem. Bij deze afweging hebben zowel de Unie van Waterschappen als ikzelf hulp ingeroepen van specialisten.

In de Regeling waterschapsverkiezingen 2008 is de procedure voor het gebruik van internetstemmen bij de waterschapsverkiezingen vastgelegd. Op grond van deze procedure moet ik goedkeuring verlenen, dan wel onthouden aan het gebruik van de internetstemvoorziening. Op 16 mei heb ik u hierover via het toezenden van de ministeriële regeling geïnformeerd. In deze regeling staat dat de waterschappen tot uiterlijk 1 juli documenten kunnen overleggen ten behoeve van het onderzoek door het door mij ingehuurde bureau (Fox-IT) en dat ik uiterlijk op 1 september beslis over de goedkeuring.

Postadres Postbus 20901, 2500 EX Den Haag
Bezoekadres Plesmanweg 1-6, 2597 JG Den Haag

Telefoon 070 351 61 71
Fax 070 351 78 95

De Unie van Waterschappen heeft "Eindhoven Institute for Protection of Systems and Information" (EiPSI) gevraagd om te komen met een beschrijving en analyse van de veiligheid van het systeem. EiPSI heeft op 24 juni 2008 haar rapport opgeleverd en openbaar gemaakt (zie www.openries.nl).

De conclusies in het rapport van EiPSI vind ik erg zorgelijk. Zo stellen de onderzoekers bijvoorbeeld: *"Het RIES-systeem voor stemmen per Internet kent mogelijk ook gevaarlijke manieren van manipuleren van verkiezingen, die in principe op grote schaal toepasbaar zijn en afwijken van die bij verkiezingen per post."*

Dit rapport is voor mij aanleiding geweest om mijn adviseur Fox-IT te vragen alvast inzicht te geven in de voorlopige bevindingen van hun onderzoek. Alhoewel het onderzoek nog niet is afgerond, lijken deze bevindingen de conclusies van EiPSI niet te ontkrachten maar te onderstrepen.

Op grond van de geleverde informatie van waterschappen en het tussenadvies van Fox-IT ben ik van oordeel dat de stemvoorziening nu niet voldoet aan de daarvoor gestelde eisen. Ik realiseer me dat de waterschappen reeds veel inspanningen hebben gepleegd en de komende tijd ook nog veel kosten moeten maken om internetstemmen mogelijk te maken. Naarmate ik mijn oordeel later bepaal en kenbaar maak nemen de gemaakte kosten toe. Ook in de richting van de waterschappen acht ik het daarom van belang om helderheid te scheppen.

Met wat ik nu weet is het mijn stellige overtuiging dat ik een negatief besluit zal moeten nemen. Ik heb contact opgenomen met de voorzitter van de Unie van Waterschappen om mijn oordeelsvorming mee te delen. Over mijn besluit zal ik u zo spoedig mogelijk na het uitkomen van het advies van Fox-IT, maar uiterlijk op 1 september 2008 informeren.

Ik betreur zeer dat het niet aanbieden van internetstemmen mogelijk een negatief effect zal hebben op de verwachte opkomst van de verkiezingen. Ik zal er de komende maanden alles aan doen om de waterschappen waar mogelijk te ondersteunen bij het onder de aandacht brengen van de waterschapsverkiezingen.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

J.C. Huizinga-Heringa